

ROMÂNIA

JUDECĂTORIA SECTORULUI 5 BUCUREȘTI - SECȚIA A-II-A CIVILĂ

SENTINȚA CIVILĂ NR. 7560

Ședința publică de la 30 septembrie 2011

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE - MARIELA CORNELIA ANTONOVICI

GREFIER - MONICA ENE

Pe rol se află judecarea cauzei civile privind pe reclamanta Ghita Georgeta Gabriela și pe pârâții Direcția Națională Anticorupție, Morar Daniel Marius, având ca obiect pretenții.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 09.09.2011, fiind consemnate în încheierea ce face parte integrantă din prezenta sentință; la acel termen instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 16.09.2011 și ulterior la data de 23.09.2011, respectiv la data de azi, 30.09.2011, când a hotărât următoarele:

INSTANȚA,

Deliberând asupra cauzei civile deduse judecării, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la data de 07.12.2010, sub nr. 22102/302/2010 reclamanta Ghita Georgeta Gabriela i-a chemat în judecată pe pârâții Direcția Națională Anticorupție și Morar Daniel Marius, solicitând ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună obligarea în solidar a pârâților la plata unei despăgubiri de 100.000 lei, reprezentând repararea prejudiciului cauzat prin emiterea Comunicatului nr.283/VIII/3 din data de 05.12.2007 al Direcției Naționale Anticorupție, sub sancțiunea de daune cominatorii de 50 lei pentru fiecare zi de întârziere și publicarea hotărârii definitive în două ziare centrale, pe cheltuiala pârâților.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat că în perioada 14.10.2002 - 3.10.2006 a deținut funcția de adjunct al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar în cadrul funcțiilor de serviciu a avut de soluționat, între altele, cererea de recuzare formulată de inculpatul Traian Băsescu împotriva procurorului general și adjunctului PNA și împotriva procurorilor care efectuau ancheta penală în ceea ce s-a numit „Dosarul Flota”. Mai precizează faptul că, ulterior expirării mandatului, a ocupat funcția de șef al Biroului de proprietate intelectuală din cadrul PICCJ și a fost desemnată președinte al Comisiei de examinare a candidaților procurori pentru funcții de conducere în parchete.

Potrivit reclamantei, la data de 29.11.2007, DNA a difuzat Comunicatul de presă nr.277/VIII/3, care a avut scopul de a crea opiniei publice percepția falsă a existenței unor nereguli în desfășurarea concursului/examenului pentru funcții de conducere în cadrul parchetelor. Astfel, la data de 05.12.2007 parata Direcția Națională Anticorupție a difuzat către mass-media Comunicatul nr. 283/VIII/3 în care, la pct. 2 al acestuia, s-au făcut următoarele afirmații: „Din probele administrate până în prezent a mai rezultat că, în cursul lunii noiembrie 2007, procurorul Guli Sterian, candidat la examenul pentru ocuparea funcției de prim procuror al Parchetului de pe lângă Tribunalul București, a obținut, prin intermediul lui Cojocaru Eugen, de la președinta

Comisiei de examinare Ghiță Georgeta Gabriela, membru în comisia de examinare, o par
din subiecte, înainte de examen".

A învederat reclamanta că aceste susțineri, formulate cu caracter de certitudine, au constituit manipularea opiniei publice prin comunicarea de informații false în scopul acreditării și impunerii unei ipoteze nereale precum și în vederea inoculării magistraților membri ai CSM precum și celor ai ÎCCJ care urmau să soluționeze la 11.12.2007 cererea de arestare preventivă ideea vinovăției persoanelor acuzate. În opinia părții, scopul urmărit prin această comunicare (falsă) din partea D.N.A. a fost distrugerea/ anihilarea prezumției de nevinovăție și constituie abuz de drept, interzis prin art. 17 din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30/1994.

Reclamanta a susținut că transmiterea unei asemenea informații era expres interzisă de art. 12 alin. (1) lit. f din Legea nr. 544/2001, precum și de art. 1 din Legea nr. 677/2001, în deplin consens cu Anexa la Recomandarea Rec (2003) 13 a Comitetului de Miniștri a C.E., *Principii privind difuzarea de informații către mass-media în legătură cu procedurile penale, Principiul 2 — Presumția de nevinovăție*: Respectarea principiului prezumției de nevinovăție face parte integrantă din dreptul la un proces echitabil. Prin urmare, opiniile și informațiile privind procedurile penale în curs nu ar trebui să fie comunicate sau difuzate prin mass-media, decât dacă nu se aduce atingere prezumției de nevinovăție a suspectului sau acuzatului.

A mai arătat reclamanta că difuzarea unei informații care urmărește distrugerea prezumției de nevinovăție a fost sancționată de jurisprudenta în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului (ex., în cauza *Allenet de Ribemont* contra Franței din 10.02.1995, C.E.DO. a acordat daune de 2.000.000 Franci francezi) și este în contradicție cu art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Distinct de motivele ce preced, reclamanta a învederat ca parații au fost de o rea credință manifestată prin introducerea pct. 2 al comunicatului public atacat, deoarece în rezoluția nr. 197/P/2007 din 29.11.2007, prin care s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva subsemnatei, s-a consemnat astfel: „Având în vedere actele premergătoare efectuate în dosarul penal cu numărul de mai sus, acte din care rezulta ca în cursul lunii noiembrie 2007, făptuitoarea Ghita Georgeta Gabriela, procuror ... și totodată președinte al Comisiei de examinare a participanților la concursul pentru numirea în funcții de conducere a procurorilor ... la instigarea invinuitului Cojocaru Eugen, a permis acestuia accesul la subiectele ce făceau obiectul examinării participanților procurori la examenul din data de 25.11.2007, deci la informații ce nu sunt destinate publicității, în scopul obținerii unui folos necuvenit în favoarea invinuitului Guli Sterian ...". Deoarece în procesul penal exista distincție (deosebire) categorică și de esență între „acte premergătoare” și „probe”, susține reclamanta ca prin comunicatul din 05.11.2007, pârâții au indus opiniei publice o situație de drept și de fapt falsă, prin utilizarea unor procedee (acte) viclene, dolosive și mincionase, urmărind inducerea/acreditarea în opinia publică a unei false ipoteze (existența unor **probe** referitoare la o infracțiune).

Potrivit reclamantei, astfel cum s-a statuat în hotărârea C.E.D.O. din 10.02.2005, o declarație de această natură incită publicul să creadă în aceasta iar, pe de altă parte, prejudiciază aprecierea faptelor de către judecătorii competenți. Se mai constata ca în rezoluția de începere a urmăririi penale se face o afirmație vaga, confuza și imprecisa, din care însă nu rezulta ca procurorul Guli St. a obținut subiectele pentru examenul din data de 25.11.2007. Pe cale de consecință, rezulta ca inducerea, prin comunicatul din 05.12.2007, a tezei certitudinii transmiterii subiectelor, cu motivația falsă că aceasta ar rezulta din „probe”, în timp ce acest lucru nu rezultă din rezoluție, constituie dovadă de rea credință.

Pentru instaurarea adevărului, arată reclamanta ca, ulterior începerii urmăririi penale, în cauză nu s-a administrat nici o proba care să conducă la

conturarea unei prezumții de confirmare a subpozițiilor din rezoluția de urmărire penală și care, cu atât mai puțin, ar fi de natura să acrediteze teza afirmată cu certitudine la pct. 2 din comunicatul public din data de 05.11.2007. Că este așa, rezulta cu evidență din Comunicatul nr. 293/VIII/3 din data de 11.12.2007, în care se afirmă numai ca „procurori din cadrul D.N.A. efectuează cercetări fata de următoarele persoane : ... GHITA GEORGETA GABRIELA, procuror... și președinta a Comisiei de examinare ...”, pentru săvârșirea infracțiunii de permitere a accesului la informații ce nu sunt destinate publicității, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de foloase necuvenite ...”. Revenirea la formularea inițială (vaga, imprecisa și ambigua) din rezoluția de începere a urmăririi penale - bazată exclusiv pe pretinse acte premergătoare - demonstrează pe deplin că afirmațiile din comunicatul din 05.12.2007 erau vădit nereale, impunându-se din nou concluzia relei credințe a paraților care au urmărit acreditarea și impunerea certitudinii unei teze false (și anume, existența de probe că procurorul Guli St. a obținut subiectele de examen mai înainte de susținere).

Mai precizează reclamanta că reaua credință a paraților rezulta și din faptul ca atât ea, cât și apărătorii, au formulat cereri repetate ca, în scopul înțelegerii acuzației aduse, să fie prezentat în concret actul sau actele materiale care i s-au imputat și pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale, dar aceste cereri au fost refuzate repetat de D.N.A. (deși aceasta constituie obligație a organelor de urmărire penală); mai mult, D.N.A. a comunicat că, în faza de urmărire penală, drepturile și garanțiile procesuale pot fi restrânse de organele de urmărire penală, deși orice restrângere poate fi făcută numai prin lege. Deși D.N.A., ca organ de urmărire penală, a refuzat disprețuitor cererile de prezentare concretă a actului material care face obiectul cercetării, aceeași instituție a difuzat însă prin comunicat public date concrete, dar false, cu privire la aceeași cauză.

Reclamanta mai arată faptul că reaua credință a pârâților mai rezultă și din următoarea împrejurare : înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală a avut de soluționat propunerea de arestare preventivă a unor persoane acuzate în cauză, cercetarea judecătorească stabilind, cu autoritate de lucru judecat astfel: îndoielnică, sub aspectul temeiniciei, apare și finalizarea activității infracționale descrisă de acuzare, respectiv a folosirii de către candidații supuși învinuirii a unor subiecte de examen obținute anterior, atât timp cât nu sunt indicii de derulare necorespunzătoare ale celorlalte operațiuni de pregătire și desfășurare a concursului în integralitatea lui și cât corectitudinea acestora ar fi făcut imposibilă orice operațiune de fraudare" (încheierea nr. 799 din 12.12.2010, dosar nr. 11027/1/2001, fila 13).

În drept, au fost invocate disp. art.998 și urm. C.civ., art.34-35 din Decretul nr.31/1954, art.12 din Legea nr.554/2001, art.1 din Legea nr.677/2001.

În dovedirea cererii, reclamanta a solicitat încuviințarea probelor cu înscrisuri, interogatoriu și orice alte probe ce se vor dovedi necesare justei soluționări a cauzei.

Au fost atașate cererii de chemare în judecată Comunicatul nr.277/VIII/3/29.11.2007, Comunicatul nr.283/VIII/3/05.12.2007 și adresa din data de 06.12.2007 înaintată către DNA.

La data de 30.05.2011, pârâta DNA a depus la dosar, prin intermediul Serviciului Registratură, întâmpinare, în cuprinsul căreia a invocat exceptia autorității de lucru judecat, având în vedere faptul că în dosarul 45864/3/2007 de pe rolul Tribunalului București reclamanta GHITĂ GEORGETA a solicitat obligarea acelorași pârâți la „revocarea punctului 2 al Comunicatului 283/VIII/3 din 5 decembrie 2007 emis de DNA precum și obligarea acestora la plata de daune morale in quantum de 10.000 RON”.

A apreciat pârâta că, deși cuantumul daunelor solicitate este diferit în dosar de față, practic capătul al doilea de cerere din dosarul nr. 45864/3/2007 de pe rolul Tribunalului București se suprapune peste obiectul prezentei acțiuni, temeiul de drept fiind identic, ca - de altfel - și faptul cauzator de prejudiciu, respectiv emiterea Comunicatului nr. 283/I/III/3 la data de 5.12.2007 de către Direcția Națională Anticorupție. Astfel, Tribunalul București inițial a dispus prin încheierea din 19 februarie 2008 declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Curții de Apel București, instanța care s-a pronunțat inițial pe fond prin sentința civilă 1670 din 3.06.2008, respingând acțiunea formulată de reclamantă ca fiind inadmisibilă, pentru ca, în recurs, înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia civilă nr. 1129 din 2.03.2010 să admită recursul, să caseze hotărârea atacată, trimitând cauza spre competență soluționare înapoi la Tribunalul București, secția a IX-a. În rejudecare, Tribunalul București s-a pronunțat prin sentința civilă 2302 din 14.09.2010 în dosar 45864/3/2007, respingând acțiunea ca neîntemeiată, iar Curtea de Apel, în recurs, prin decizia pronunțată la 20.05.2011, a respins ca nefondat recursul reclamantei Ghiță Georgeta, menținând irevocabil soluția dată în cauză de Tribunalul București.

S-a apreciat de către pârâtă că, atâta timp cât faptul generator de prejudiciu în cele două cauze este același, respectiv emiterea Comunicatului nr. 283/VIII/3 la data de 5.12.2007 de către Direcția Națională Anticorupție, în speță nu contează cuantumul daunelor solicitate, mai cu seamă că, acordarea acestor daune își are temeiul de drept în dispozițiile art. 998-999 Cod Civil.

De asemenea, pârâta a invocat exceptia prescripției dreptului material la acțiune, în condițiile în care dreptul la acțiune cu privire la daunele solicitate se supune termenului general de prescripție de 3 ani, iar prezenta acțiune a fost introdusă la data de 7 decembrie 2010, la 3 ani și 2 zile după emiterea Comunicatului nr. 283/VIII/3 din data de 5.12.2007.

În subsidiar, pârâta a solicitat, pe fond, respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, având în vedere circumstanța în care instanța judecătorească s-a pronunțat irevocabil asupra faptului cauzator de prejudiciu, respectiv asupra Comunicatului nr. 283/VIII/3 din data de 5.12.2007, menținându-1 prin sentința civilă 2302 din 14.09.2010 a Tribunalului București în dosar 45864./3/2007, care a respins acțiunea ca neîntemeiată, sentință menținută în recurs de Curtea de Apel, prin decizia pronunțată la 20.05.2011.

Pârâta a arătat faptul că, potrivit dispozițiilor art 998 din Codul Civil „orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara”; iar, conform art 999, „omul este responsabil nu numai pentru prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și acela ce a cauzat din neglijența sau imprudența sa”. Din prevederile legale menționate rezultă că pentru angajarea răspunderii civile delictuale se cer îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: existența unui prejudiciu; existența unei fapte ilicite; existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul constând în intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat.

A apreciat pârâta că, sub aspectul menționat mai sus, condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, nu sunt, în speță, întrunite cumulativ. În mod obișnuit, **fapta ilicită**, ca element al răspunderii civile delictuale, este definită ca fiind orice faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane. Pe planul teoriei generale a dreptului noțiunea de faptă ilicită cuprinde orice abatere de la

normele legale care se răsfrânge direct și nemijlocit asupra unui anume drept subiectiv, prejudiciindu-l. În cazul de față, Tribunalul București, prin sentința civilă 2302 din 14.09.2010, pronunțată în dosar 45864./3/2007, a respins acțiunea prin care se solicita revocarea Comunicatului nr. 283/VIII/3 din data de 5.12.2007, ca fiind neîntemeiată, sentință menținută în recurs de Curtea de Apel, prin decizia pronunțată la 20.05.2011.

De asemenea, doctrina în materia dreptului obligațiilor reține în unanimitate existența unor *cauze care înlătură caracterul ilicit al faptei*: legitima apărare, starea de necesitate, îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege, îndeplinirea unei activități din ordinul superiorului, exercitarea unui drept subiectiv și consimțământul victimei. Așadar, deși de natură a aduce prejudicii unui drept subiectiv, fapta cauzatoare nu va avea caracter ilicit, prin urmare „nu se va pune problema angajării răspunderii civile atunci când ea a fost săvârșită în îndeplinirea unei prevederi legale ori cu permisiunea legii” (Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, C. Stătescu, C. Bîrsan, Edit. All Beck, 2002), în speță fiind vorba de *Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*.

Totodată, fapta ilicită se obiectivează în anumite activități ale autorului său, ce reprezintă manifestarea exterioară a conștiinței și voinței autorului, astfel încât, în speță, răspunderea nu poate fi angajată întrucât, sub aspectul laturii subiective, fapta la care face referire reclamanta a fost săvârșită **fără vinovăție**, sub toate aspectele sale, reținute în art. 998 - 999 Cod civil, sentința civilă 2302 din 14.09.2010 pronunțată în dosar 45864/3/2007 de Tribunalul București aducând confirmarea acestui fapt.

S-a apreciat de către pârâtă că, în speță, nu poate fi reținută comiterea cu vinovăție a vreunei fapte cauzatoare de prejudicii și nu pot fi întrunite condițiile impuse de art. 22 alin 1 și 2 din *Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*.

A mai menționat pârâta că decizia emiterii unui comunicat a fost luată în urma mai multor solicitări formulate de reprezentanții mass-media ce reflectă interesul major suscitată de către public cu privire la dosarul în care împotriva reclamantei Ghiță Gabriela și a altor persoane se declanșase urmărirea penală. Totodată, în termenul procedural impus de *Legea 544/2001*, Biroul de Informare și Relații Publice al DNA a răspuns solicitării formulate de Ghiță Georgeta la 6 decembrie 2007 prin adresa 932/VIII/2 din 17 decembrie 2007 referitoare la retractarea comunicatului e presă.

Se apreciază de către pârâtă că în niciun mod cuprinsul comunicatului dat publicității la care reclamanta a făcut referire expresă, nu este de natură a încălca prezumția de nevinovăție ori dreptul la onoare și reputație al reclamantului, în sensul prevăzut de art. 3 sau art. 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului sau de Principiul 2 din Recomandarea 13/2003 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei către Statele Membre, privind furnizarea de informații prin intermediul presei în legătură cu procedurile penale. În acest sens, Biroul de Informare și Relații Publice al DNA s-a înscris în limitele impuse de Principiul 6 din *Recomandarea 13/2003 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei către Statele Membre, privind furnizarea de informații prin intermediul presei în legătură cu procedurile penale*, comunicând date succinte cu privire la solicitările venite din partea instituțiilor de presă.

A mai subliniat pârâta că reclamanta face aprecieri irelevante în legătură cu pretinsa încălcare de către DNA a art 12 alin 1, Ut e) și f) din *Legea 544/2001*, întrucât dispozițiile sus-amintite instituie excepții de la accesul liber al cetățenilor de la informațiile publice pe care DNA a înțeles să nu le invoce în interesul propriu,

apreciind în mod întemeiat că dezvăluirea datelor succinte din Comunicatul 283/VIII/3 din 5 decembrie 2007 nu periclitează rezultatele anchetei, nu a pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei în curs de desfășurare și nu aduc atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces, atât timp cât GHIȚĂ GABRIELA fusese în prealabil încunoștiințată anterior emiterii comunicatului, în cursul lunii noiembrie 2007, asupra acuzațiilor care i se aduc urmare a anchetei desfășurate de Direcția Națională Anticorupție, conform prevederilor art 6 alin. 3 din Codul de procedură penală și în concordanță cu art. 6 pct. 3 litera a) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

De asemenea, relativ la invocarea de către reclamantă a unei pretinse încălcări a prezumției de nevinovăție, pârâta a arătat că aceasta nu se confirmă, atât timp cât în comunicatul emis de Biroul de Informare și Relații Publice al DNA, vorbind despre o „posibilă fraudare a examenului de ocupare a unor funcții de conducere”, se aduce la cunoștință opiniei publice începerea urmăririi penale față de învinuiții enumerați ulterior, pentru ca, apoi, să se facă o scurtă descriere a faptelor reținute în sarcina fiecăruia din învinuiți. Mai mult, expunerea faptelor este precedată, atât la punctul 1 cât și la punctul 2 al comunicatului, de expresia „din probele administrate de procurori a rezultat că”, ceea ce nu echivalează în nici un caz cu înfrângerea prezumției de nevinovăție clamată de reclamantă, întrucât afirmațiile din punctul 2 nu conduc la concluzia fermă că Ghiță Gabriela s-ar face vinovată de săvârșirea unei fapte penale, ci doar că împotriva acesteia s-a început urmărirea penală, deoarece din probele administrate de procurori au rezultat anumite fapte, în privința reclamatei rezultând din aceleași probe că „în cursul lunii noiembrie 2007, procurorul Guli Sterian, candidat la examenul pentru ocuparea funcției de prim procuror al Parchetului de pe lângă Tribunalul București, a obținut, prin intermediul lui Cojocaru Eugen, de la președinta Comisiei de examinare Ghiță Georgeta Gabriela, o parte din subiecte, înainte de examen.” În fapt, reclamanta nu solicită decât retractarea punctului 2 al comunicatului care reprezintă descrierea împrejurărilor care au condus la începerea urmăririi penale în ceea ce o privește, iar nu a informației referitoare la începerea urmăririi penale împotriva acesteia „pentru săvârșirea infracțiunii de permitere a accesului la informații care nu sunt destinate publicității, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de foloase necuvenite, prevăzută de art. 12, Ut. b) din Legea 78/2000”, ceea ce confirmă apărările formulate de DNA în cuprinsul prezentei întâmpinări.

Mai mult, analizând articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, invocat de reclamantă în susținerea plângerii sale, pârâta arată că acesta însuși conține la pct. 2 o excepție de la respectarea dreptului la viață privată, respectiv „Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.” De asemenea, consideră că DNA nu se află în ipostaza încălcării încălcării art. 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind exclusă săvârșirea unui abuz de drept în circumstanțele respectării legislației naționale și europene referitoare la comunicarea informațiilor de interes public și respectarea prezumției de nevinovăție.

In concluzie, apreciază că emiterea Comunicatului 283/VIII/3 din 5 decembrie 2007 s-a făcut luându-se în considerare transparența actului de justiție, accesul nediscriminatoriu al reprezentanților mass-media la informații de interes public, concomitent cu respectarea dreptului persoanelor implicate în cauză și desfășurarea fără obstacole a procesului penal, în deplină concordanță cu art. 8 alin. 5, art 12 alin. 1 Ut e) și f) din *Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*, principiile regăsite în *Recomandarea 13/2003 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei către Statele Membre, privind furnizarea de informații prin intermediul presei în legătură cu procedurile penale*; art 8 și art 17 din *Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale*.

De asemenea, a considerat că afirmațiile cuprinse în comunicatul de presă sus-menționat nu pot atrage prejudicierea reclamantei, atât timp cât se înscriu în registrul transparenței decizionale la nivelul instituțiilor publice, așa cum este reglementat în *Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*. Așadar, în măsura în care Tribunalul București prin sentința civilă nr.2302 din 14.09.2010 pronunțată în dosar 45864/3/2007 a respins acțiunea prin care se solicita revocarea Comunicatului nr. 283/VIII/3 din data de 5.12.2007 ca fiind neîntemeiată, sentința menținută în recurs de Curtea de Apel, prin decizia pronunțată la 20.05.2011 și daunele subsecvente solicitate ca urmare a emiterii comunicatului sus-amintit apar ca neîntemeiate.

Pe cale de consecință, solicită în principal admiterea excepțiilor invocate și respingerea acțiunii ca fiind sub imperiul autorității lucrului judecat, iar în subsidiar, solicită respingerea ca neîntemeiată a acțiunii formulată de Ghiță Georgeta Gabriela.

Sub aspectul probatoriului, instanța a administrat proba cu înscrisuri.

Analizând cu prioritate excepția autorității de lucru judecat, excepție de fond, absolută și peremptorie, instanța o apreciază ca neîntemeiată, pentru motivele ce vor fi arătate.

Potrivit art. 1201 C.civ., există putere de lucru judecat atunci când a doua cerere de chemare în judecată are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți.

Analizând dispozitivul și considerentele sentinței civile nr. 2302/14.09.2010, pronunțată de Tribunalul București în Dosarul nr. 45864/3/CA/2007, instanța constată că aceasta a analizat în mod exclusiv cererea reclamantei prin prisma respectării dispozițiilor art. 22 alin. 2 din *Legea nr. 544/2001*, stabilind că pârâtul și-a îndeplinit obligația de a răspunde reclamantei, prin adresa nr. 932/VIII/2 din 17.12.2007, aducând la cunoștința acesteia temeiul juridic potrivit căruia a emis comunicatul nr. 283/VIII/3 din 05.12.2007, precum și circumstanțele emiterii acestuia.

În prezenta cauză, reclamanta a formulat o acțiune în răspundere civilă delictuală întemeiată pe dispozițiile dreptului comun, respectiv art. 998-999 C.civ. Or, o astfel de acțiune nu putea fi soluționată de către instanța de contencios administrativ, care s-a pronunțat asupra cererii anterioare.

De altfel, se observă că promovarea prezentei acțiuni a fost chiar consecința aspectelor reținute în considerentele sentinței civile nr. 1670/03.06.2008, respectiv împrejurarea că actul atacat de către reclamantă, respectiv un comunicat de presă, nu poate fi considerat act juridic, ci cu atât mai puțin act administrativ, întrucât nu reprezintă o manifestare de voință menită să producă efecte juridice, adică să dea naștere, să modifice sau să stingă un raport juridic, ci scopul acestuia este exclusiv

acela de informare a opiniei publice. Pentru aceste motive, prima instanța sesizată a respins acțiunea reclamantei, ca inadmisibilă.

Chiar dacă sentința menționată mai sus a fost desființată, cu consecința rejudecării cauzei și respingerii cererii de chemare în judecată de data aceasta ca neîntemeiată, motivele arătate de prima instanță în legătură cu obiectul cauzei au avut drept consecință restrângerea cadrului procesual, astfel încât pretențiile deduse judecării au fost analizate doar raportat la dispozițiile art. 22 alin. 2 din Legea nr. 544/2001, astfel cum a impus-o decizia instanței de recurs.

Prin urmare, nu se poate vorbi despre o identitate de obiect și cauză între prezenta acțiune și cea care a făcut obiectul dosarului nr. 45864./3/CA/2007, motiv pentru care excepția autorității de lucru judecat va fi respinsă.

Cu privire la excepția prescripției dreptului material la acțiune, excepție de fond, absolută și peremptorie, instanța reține următoarele:

Potrivit disp. art. 1 și 3 din Decretul nr. 167/1958, dreptul la acțiune având un obiect patrimonial se stinge dacă nu este exercitat în termenul stabilit de lege, care este de 3 ani. Conform art. 7 din același act normativ, prescripția începe să curgă de la data când se naște dreptul la acțiune.

În cauză, dreptul la acțiune al reclamantei s-a născut la data emiterii comunicatului nr. 283/VIII/3, respectiv 05.12.2007.

În ceea ce privește cererea de chemare în judecată, aceasta a fost depusă la oficiul poștal la data de 02.12.2010, astfel cum rezultă din ștampila aplicată pe plicul de corespondență, existent la fila 10 din dosar.

Cum, potrivit disp. art. 104 C.p.c., actele de procedură trimise prin poștă instanțelor judecătorești se socotesc îndeplinite în termen dacă au fost predate recomandat la oficiul poștal înainte de împlinirea lui, rezultă că acțiunea a fost introdusă de reclamantă înaintea împlinirii termenului de prescripție, motiv pentru care și această excepție este neîntemeiată.

Pe fondul cauzei, din analiza înscrisurilor aflate la dosar rezultă că acțiunea este parțial întemeiată, pentru motivele ce vor fi expuse.

În fapt, prin Comunicatul nr. 283/VIII/3 emis de către Biroul de Informare și Relații Publice al Direcției Naționale Anticorupție s-a arătat că „procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție au început urmărirea penală, în cursul lunii noiembrie, față de următoarele persoane:

[...]

Ghiță Georgeta Gabriela, procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și președintă a Comisiei de examinare a participanților la concursul pentru numirea în funcții de conducere a procurorilor, pentru săvârșirea infracțiunii de permitere a accesului la informații care nu sunt destinate publicității, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de foloase necuvenite, prevăzută de art. 12 lit. b din Legea 78/2000.

[...]

Din probele administrate până în prezent a mai rezultat că, în cursul lunii noiembrie 2007, procurorul Guli Sterian, candidat la examenul pentru ocuparea funcției de prim procuror al Parchetului de pe lângă Tribunalul București a obținut, prin intermediul lui Cojocaru Eugen, de la președinta Comisiei de examinare Ghiță Georgeta Gabriela, o parte din subiecte, înainte de examen. La finalizarea concursului, candidatul Guli Sterian s-a plasat pe prima poziție.

În cursul lunii noiembrie, învinuiților li s-au adus la cunoștință acuzațiile, conform prevederilor art. 6 alin. 3 din Codul de procedură penală.”

În legătură cu acest comunicat, reclamanta a susținut incidența răspunderii civile delictuale a părților, raportat la împrejurarea nerespectării prezumției de nevinovăție în redactarea și difuzarea acestuia.

În drept, potrivit art. 23 alin. 11 din Constituția României, „până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată”.

Articolul 6 paragraful 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilește că orice persoană este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită.

În același sens art. 5² din Codul de procedură penală, orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

Potrivit disp. art. 1 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, „accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public, definite astfel prin prezenta lege, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României”.

Conform disp. art. 2 lit. b) din aceeași lege, prin „informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației”.

Totodată, prin disp. art. 12 alin. 1 lit. f, „sunt exceptate de la liberul acces al cetățenilor informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces”.

Recomandarea Rec(2003) 13 a Comitetului Miniștrilor către statele membre privind furnizarea de informații prin intermediul mass-media în legătură cu procesele penale consacră cu titlu de principiu prezumția de nevinovăție (principiul 2), stabilind că „respectarea principiului prezumției de nevinovăție este parte integrantă din dreptul la un proces echitabil. În mod corespunzător, opiniile și informarea despre procesele penale în derulare trebuie să fie comunicate și diseminate prin media numai dacă aceasta nu prejudiciază prezumția de nevinovăție a suspectului sau acuzatului”.

În legătură cu obligația respectării prezumției de nevinovăție în cadrul procesului de informare a opiniei publice în legătură cu procedurile judiciare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat o bogată jurisprudență, stabilind o serie de principii generale.

Astfel, în cauza *Allenet de Ribemont c. Franței*, Curtea a arătat că libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție include și libertatea de a primi sau comunica informații. Art. 6 paragraful 2 nu poate împiedica autoritățile să informeze publicul cu privire la anchetele penale în curs, dar le cere să o facă cu toată discreția și rezerva necesare pentru a respecta prezumția de nevinovăție.

În acest sens, Curtea a arătat (*Khuzhin c. Rusiei*, *Lavents c. Letoniei*, *Daktaras c. Lituaniei*, *Y.B. și alții c. Turciei*) că prezumția interzice pronunțarea prematură a instanței cu privire la vinovăția celui acuzat, dar se aplică și declarațiilor celorlalți oficiali publici dacă aceste declarații sunt în legătură cu procedurile penale aflate în desfășurare și dacă prin ele se încurajează opinia publică să considere că suspectul este vinovat și se prejudică cauza înainte ca autoritatea judiciară competentă să se pronunțe. Prezumția de nevinovăție este încălcată ori de câte ori într-o decizie judiciară ori o declarație publică este iterată opinia că acuzatul este vinovat fără ca această vinovăție să fi fost stabilită în conformitate cu legea.

Este suficient, chiar în lipsa oricărei constatări formale, să existe un raționament care sugerează că fie instanța, fie celelalte oficialități consideră că acuzatul este vinovat (*Ribemont c. Franței*).

În legătură cu sugestia vinovăției, Curtea s-a pronunțat și în legătură cu terminologia ce ar trebui folosită de către organele judiciare în activitatea de informare a opiniei publice. În acest sens, a subliniat importanța distincției ce trebuie făcută între *suspiciuni* și *certitudini* cu privire la vinovăție (*Nestak c. Slovaciei*).

Obligația de respectare a prezumției de nevinovăție este o obligație de diligență, ale cărei exigențe, creionate prin hotărârile pronunțate de Curte în cauze asemănătoare, nu pot fi dissociate nici de contextul mediatic în care are loc difuzarea informațiilor, nici de profilul socio-cultural al publicului – destinatarii acestora.

În concret, pentru a analiza respectarea obligației de diligență de către pârâții din prezenta cauză în procesul de informare a publicului cu privire la desfășurarea anchetei, instanța va porni de la contextul socio-politic în care se circumscrie această activitate.

Astfel, este de notorietate că în România fenomenul de corupție este considerat a fi o prezență constantă și generalizată în cadrul instituțiilor statului, una dintre categoriile profesionale asociate cel mai frecvent cu acest fenomen fiind magistrații.

În condițiile în care opinia publică asistă la declarații publice repetate referitoare la gradul mare de corupție existent în justiție, în conștiința acesteia s-a cristalizat o certitudine cu privire la lipsa de corectitudine și de probitate profesională a magistraților.

În această situație, în mod evident orice informație legată de fapte de corupție ce fac obiectul unei cercetări penale este susceptibilă a conduce publicul la concluzia vinovăției persoanelor cercetate, putându-se vorbi în mod rezonabil despre o veritabilă prezumție în acest sens.

Rezultă, deci, că misiunea organului judiciar care decide să dea publicității anumite informații în legătură cu o astfel de anchetă este una extrem de delicată, fiind necesară luarea unor măsuri eficiente pentru protecția drepturilor persoanelor cercetate.

Analizând modalitatea de redactare a comunicatului de presă ce face obiectul cauzei, instanța nu observă nici un efort din partea pârâților în sensul arătat mai sus, ci, dimpotrivă, constată acceptarea de către aceștia, cu multă ușurință, a unei iminente aparențe de culpabilitate în privința reclamantei.

Astfel, în primul rând, se constată că persoana reclamantei este identificată în cuprinsul comunicatului prin redarea atât a numelui, cât și a funcției de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a calității de președinte al Comisiei de examinare a participanților la concursul pentru numirea în funcții de conducere a procurorilor.

Prin urmare, impactul informației asupra publicului este amplificat, pe de o parte, de calitatea de magistrat a persoanei cercetate, iar pe de altă parte de funcția importantă deținută de aceasta în ierarhia sistemului judiciar.

Totodată, publicarea datelor de identificare ale părții este de natură a înlătura orice dubiu în legătură cu persoana acesteia, asocierea ei cu presupusa infracțiune fiind astfel pe deplin asigurată.

În al doilea rând, modalitatea de exprimare folosită în cuprinsul comunicatului nu sugerează ideea de *suspiciune* cu privire la existența faptelor și a vinovăției autorilor, ci pe aceea de *certitudine*.

Astfel, folosirea perfectului compus („a rezultat”) alături de sintagma „din probele administrate până în prezent” exclude orice dubiu cu privire la aspectele relatate. De asemenea, descrierea presupuselor fapte are loc într-un climat de certitudine, prin utilizarea aceluiași perfect compus („a obținut, [...] de la președinta Comisiei de examinare Ghiță Georgeta Gabriela, o parte din subiecte, înainte de examen”).

Deși pârâții au susținut că documentul redactat respectă prezumția de nevinovăție, întrucât în cuprinsul acestuia se arată faptul că este vorba doar despre începerea urmăririi penale față de persoanele arătate, iar situația de fapt descrisă reprezintă doar rezultatul anchetei desfășurate până în momentul emiterii comunicatului, instanța apreciază că argumentele invocate sunt total insuficiente pentru asigurarea prezumției de nevinovăție a reclamantei în contextul mai sus arătat.

Pe de o parte, referirea la începerea urmăririi penale este făcută o singură dată, la începutul documentului, și este susceptibilă a fi cu ușurință uitată până la sfârșitul întregii expuneri.

Pe de altă parte, noțiunea de „urmărire penală” reprezintă un termen juridic a cărui semnificație nu este îndeajuns cunoscută publicului larg, fără studii de specialitate.

În aceste condiții, evitarea folosirii în sintaxa frazelor a unor moduri precum condiționalul-optativ și a unor verbe ca „a bănuși”, „a suspecta”, „a presupune” creează în mintea cititorului o imagine distorsionată, care se suprapune perfect peste prejudecățile acestuia legate de corupția din rândul magistraților, conducând la inexistența prezumției de nevinovăție.

Gravitatea efectului obținut este cu atât mai mare cu cât informațiile reprezintă punctul de vedere oficial și public al instituției implicate în activitatea ce face obiectul informării, prezentând astfel gradul cel mai ridicat de credibilitate în fața opiniei publice.

Într-o societate în care cunoștințele juridice, uneori chiar și cele elementare, constituie încă apanajul absolvenților facultăților de drept, organele judiciare ar trebui să conștientizeze și să-și asume un rol educativ în acest domeniu față de opinia publică în general și față de reprezentanții presei în special. Ca atare, în comunicatele emise de ele nu ar trebui să pornească de la premisa utopică a stăpânirii și înțelegerii depline a regulilor de drept procesual de către destinatarii informațiilor, ci, dimpotrivă, să depună eforturi în scopul realizării acestui deziderat. În acest sens, informațiile emane de la autorități nu ar trebui să se limiteze la a hrăni curiozitatea opiniei publice prin descrierea formală a unor fapte materiale supuse cercetărilor și prin expunerea publică a presupușilor autori, ci să contureze un tablou cât mai fidel al activității și rolului organului judiciar în legătură cu aceste fapte, prin aducerea la cunoștință a cadrului legal și a consecințelor pe care această activitate le poate atrage. Doar în acest fel apreciază instanța că s-ar putea realiza o informare corectă a cetățeanului, fără încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanelor anchetate, ca în prezenta cauză.

În ceea ce privește susținerea reclamantei în legătură cu falsitatea informațiilor ce au făcut obiectul comunicatului, instanța apreciază că din probele administrate în cauză nu rezultă această împrejurare.

Potrivit disp. art. 998 C.civ., orice faptă a omului, care cauzează altuia un prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat a-l repara.

Disp. art. 54 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și juridice prevăd că persoana care a suferit o atingere în dreptul său la onoare, reputație sau în orice

alt drept personal nepatrimonial va putea cere instanței încetarea săvârșirii faptei care aduce atingere dreptului sau obligarea autorului faptei săvârșite fără drept să îndeplinească orice măsuri socotite necesare spre a ajunge la restabilirea dreptului atins.

Din dispozițiile legale în vigoare se desprind condițiile necesare pentru existența răspunderii civile delictuale, respectiv săvârșirea cu vinovăție a unei fapte ilicite, crearea unui prejudiciu și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

Din analiza situației de fapt realizată anterior, instanța reține că activitatea nediligentă a pârâților (atitudine **culpabilă**), care a condus la înfrângerea prezumției de nevinovăție a reclamantei în cadrul comunicatului de presă nr. 283/VIII/3 din data de 05.12.2007 al Direcției Naționale Anticorupție, reprezintă o **faptă civilă ilicită**, care contravine dispozițiilor art. 6 paragraful 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 23 alin. 11 din Constituția României și art. 5² Cod procedură penală.

În legătură cu fapta imputată, în întâmpinare a fost invocată drept cauză care înlătură caracterul ilicit al acesteia *îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege*.

Instanța nu va reține însă această apărare, întrucât pârâții nu au justificat în nici un fel permiterea sau impunerea de către lege a faptei analizate.

Este adevărat că legea impune respectarea accesului neîngrădit al oricărei persoane la informații de interes public, însă ea impune, astfel cum s-a arătat, și restricții necesare respectării drepturilor legitime ale unor persoane, inclusiv a prezumției de nevinovăție.

Cu alte cuvinte, atunci când satisfacerea interesului public de informare poate aduce atingere prezumției de nevinovăție a persoanei anchetate, emitentul informațiilor are obligația să dea întâietate acestui din urmă drept, chiar cu riscul opacizării procedurii judiciare.

Din modul de reglementare a disp. art. 12 alin. 1 lit. f din Legea nr. 544/2001 rezultă fără putință de tăgadă că legiuitorul a urmărit să acorde prioritate respectării dreptului persoanei anchetate la un proces echitabil în cazul informațiilor legate de procedurile judiciare, chiar în detrimentul liberului acces al cetățeanului la anumite informații ce ar putea fi catalogate drept „de interes public”. Prin urmare, legea nu **permite nici un fel de ingerință în dreptul prevăzut de art. 6 CEDO atunci când vine vorba despre difuzarea de informații în legătură cu procedurile judiciare**.

Pentru acest motiv, instanța nu poate reține existența unei cauze care înlătură caracterul ilicit al faptei.

În ceea ce privește **prejudiciul**, gravitatea acestuia este influențată de anumite elemente circumstanțiale, respectiv caracterul oficial al comunicatului, calitatea emitentului de organ judiciar direct implicat în activitatea de anchetă, așa cum s-a arătat anterior, precum și calitatea reclamantei de magistrat.

Înfrângerea prezumției de nevinovăție este de natură a afecta imaginea oricărei persoane, generând automat un prejudiciu moral important. În cazul unui magistrat însă, compromiterea imaginii atrage după sine afectarea sau chiar compromiterea carierei, care este în mod indisolubil legată de reputația personală.

Onoarea și demnitatea profesiei de magistrat reprezintă imperative impuse, în primul rând, ocupantului funcției. Cu toate acestea, în orice societate civilizată, respectul datorat acestei funcții impune reprezentanților statului în special, dar și societății civile în general, să se abțină de la orice acțiune sau declarație de natură a leza imaginea și reputația magistratului.

Or, exhibarea nenuanțată a unor presupuse fapte penale aflate în curs de cercetare, cu referire directă la persoana unui magistrat identificat prin nume și funcție reprezintă o lovitură puternică adusă reputației acestuia, nejustificată de

existența unui interes legitim, astfel cum s-a reținut anterior. Se produce, astfel, un prejudiciu important ce se impune a fi reparat în mod corespunzător.

Legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu rezultă în mod implicit din situația de fapt reținută.

În ceea ce privește repararea prejudiciului, aceasta se va face, în principal, prin obligarea pârâților la publicarea prezentei hotărâri, după rămânerea irevocabilă, în două ziare centrale, în baza disp. art. 54 alin. 2 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice.

Totodată, instanța apreciază că suma de 25.000 lei reprezintă o reparație echitabilă a daunelor produse reclamantei prin fapta prejudiciabilă a pârâților. În stabilirea sumei s-a avut în vedere și împrejurarea că documentul prejudiciabil a fost singular, neputându-se reține o încălcare repetată a prezumției de nevinovăție.

În privința capătului de cerere având ca obiect obligarea pârâților la plata daunelor cominatorii în cuantum de 50 lei pentru fiecare zi de întârziere în respectarea obligației de plată a despăgubirilor, instanța reține că obligația de plată a unei sume de bani este o obligație patrimonială, pentru a cărei nerespectare legea prevede doar posibilitatea acordării de dobânzi civile, conform art. 1088 C.civ. Prin urmare, va respinge acest capăt de cerere, ca inadmisibil.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Respinge excepția autorității lucrului judecat, ca neîntemeiată.

Respinge excepția prescripției dreptului material la acțiune, ca neîntemeiată.

Admite în parte acțiunea formulată de reclamanta GHITA GEORGETA GABRIELA, cu domiciliul în București,

în contradictoriu cu pârâții DIRECTIA NATIONALA ANTICORUPTIE, cu sediul în București, str. Stirbei Vodă nr.79-81, sector 1 și MORAR DANIEL MARIUS, citat la locul de muncă din București, str. Stirbei Vodă nr.79-81, sector 1,

Respinge cererea de obligare a pârâților la plata de daune cominatorii, ca inadmisibilă.

Obligă pârâții, în solidar, la plata către reclamantă a sumei de 25.000 lei, cu titlu de daune morale.

Obligă pârâții să asigure, pe propria cheltuială, publicarea prezentei hotărâri în două ziare centrale, după rămânerea irevocabilă a acesteia.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 30.09.2011.

PREȘEDINTE,
Mariela Cornelia Antonovici

GREFIER,
Monica Ene